

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets RWZI Schoonoord

projectnummer: 032.77.50.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets RWZI Schoonoord
Datum: 20-04-2020

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om op het terrein van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) in Schoonoord een woning te bouwen. Hiervoor wordt een planologische procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 18 maart 2020 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, circa 11 °C, droog en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft het terrein van een voormalige RWZI aan de Brugstraat 25 in Schoonoord (figuur 1). Op het terrein staat een bedieningsgebouwtje met een plat dak, opgetrokken uit baksteen. Daarnaast zijn er droogbekkens, een waterbekken, beluchtingsloot, bezinktank en een watersilo aanwezig. Het terrein is grotendeels verhard. Langs de noord-, oost- en zuidrand ligt een houtsingel met zomereik, berk en zwarte els. Aan de oostzijde staan laanbomen.

De ontwikkelingen bestaan uit inpassen van een woonhuis. Hiervoor zal het bedieningsgebouwtje gesloopt worden. Ook worden de silo, het waterbekken en de bezinktank (figuur 1) verwijderd. De beluchtingsloot blijft behouden. De opgaande beplanting en struiken in het plangebied blijven behouden. Het terrein wordt verder vergroend en verharding wordt verwijderd.

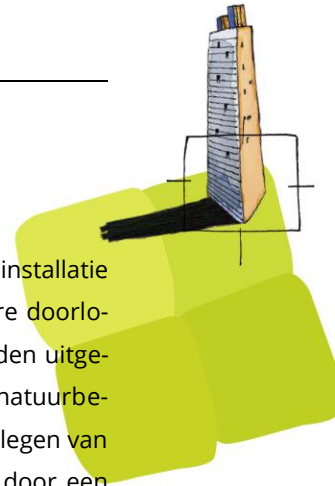
¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

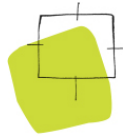
BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, 9401 GN Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Figuur 1. Plangebied (rood omlijnd). In blauw de te verwijderen bouwwerken. Bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 18 maart 2020. Linksonder de droogbekkens. Rechtsboven het bedieningsgebouwtje. Linksonder de droogbekkens. Rechtsboven de beluchtingsloot.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatste genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF, 16 maart 2020 12:29:29) blijkt dat uit de omgeving het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, reptielen, ongewervelden en planten.

De vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit een aantal algemene gras- en kruidensoorten en (korst)mossen die tussen de verharding en groeien. De waargenomen soorten zijn onder meer straatgras, paarse dovenetel, klein kruiskruid, gewone reigersbek en kleine veldkers. De opgaande beplanting bestaat uit eik, berk en zwarte els. De waargenomen soorten duiden op een voedselrijke bodem. De beschermde, uit de omgeving bekende, drijvende waterweegbree is niet aangetroffen in de waterpartijen. Deze en andere beschermde plantensoorten deze zijn gezien de terreingesteldheid en de voedselrijkdom van het water ook niet te verwachten.

Er is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend uit de directe omgeving van het plangebied zoals buizerd, huismus en ransuil (NDFF). In de bebouwing en in de bomen zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. In de bomen en struiken op het terrein zijn wel een aantal algemeen voorkomende vogels broedend te verwachten, zoals heggenmus en merel. De nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd.

Het plangebied maakt mogelijk deel uit van foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals ransuil of sperwer. Het plangebied vormt echter geen hoogwaardig foerageergebied doordat weinig vegetatie aanwezig is. In de directe omgeving is veel alternatief en mogelijk hoogwaardiger foerageergebied aanwezig (zoals op de aangrenzende begraafplaats).

Bomen met geschikte holtes of scheuren die kunnen leiden naar verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn niet aanwezig in het plangebied. Daarnaast is het bedieningsgebouwtje onderzocht op openingen die kunnen leiden naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn een aantal openingen aanwezig tussen onder het metalen plaatmateriaal van het dakoverstek, maar deze zijn gezien het aanwezige microklimaat (tochtig, slecht geïsoleerd) niet geschikt als vleermuisverblijfplaats. Het plangebied kan mogelijk wel onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. De laanbomen aan de oostzijde vormen onderdeel van een doorgaande structuur en kunnen onderdeel vormen van een essentiële vliegroute.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

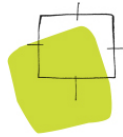
De groene randen van het plangebied zijn geschikt voor diverse grondgebonden zoogdiersoorten zoals bosmuis en huisspitsmuis (NDFF). Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten, zoals boomarter, steenarter, das, eekhoorn, otter en wolf. Gezien de terreingesteldheid worden verblijfplaatsen van deze soorten niet verwacht in het plangebied. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig met geschikte holtes voor boomarter of nesten van eekhoorn. Potentiële verblijfplaatsen of sporen van das, otter, wolf, steenarter is in het plangebied niet aangetroffen dan wel te verwachten. Hooguit kunnen eekhoorn en steenarter af en toe foerageren in het plangebied.

De beschermde amfibieënsoorten gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander zijn bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Het plangebied biedt geschikt landbiotoop voor deze soorten, daarnaast is alleen het waterbekken aan de oostzijde van het plangebied toegankelijk voor deze amfibieënsoorten. De silo en de bezinktank hebben steile, ontoegankelijke randen. Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. De niet-vrijgestelde amfibieënsoorten heikikker, poelkikker, knoflookpad en kamsalamander zijn bekend uit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Geschikt biotoop voor deze soorten is niet aanwezig in het plangebied door het ontbreken van watervegetatie en schoon voedselarm water. Deze soorten komen naar verwachting voornamelijk voor rondom en in de wateren in natuurgebieden in de omgeving van het plangebied.

Waarnemingen van beschermde reptielensoorten als adder, hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis zijn bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Gezien de terreingesteldheid en het ontbreken van geschikt biotoop op het vrijwel volledig verharde terrein worden de meeste soorten niet verwacht in het plangebied. De hazelworm kan echter voorkomen in de houtsingel en onder de struiken in het plangebied en zonnen op de verharding. Er zijn geen opgeslagen materialen aanwezig waaronder de hazelworm kan wegkruipen.

Daarnaast zijn waarnemingen vanuit de omgeving van het plangebied bekend van een aantal beschermde soorten ongewervelden, waaronder grote vos, grote weerschijnvlinder, komavlinder, veenbesparelmoervlinder en veenhooibeestje (NDFF). Deze zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

Waarnemingen van beschermde vissensoorten zijn vanuit de directe omgeving van het plangebied niet bekend (NDFF). Deze zijn ook niet in het plangebied te verwachten vanwege de steile randen en de waterkwaliteit in de waterbekkens.

TOETSING

Als gevolg van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten verloren. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nesten kunnen als gevolg van de plannen dus worden uitgesloten.

Het plangebied zal naar verwachting veranderen, maar niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten vleermuissoorten die in het plangebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Er worden geen bomen gekapt, waardoor een eventuele essentiële vliegroute van vleermuizen niet aangetast wordt.

Negatieve effecten op het foerageergebied en vliegroute van vleermuizen, ten gevolge van de werkzaamheden, treden niet op.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen, zoals sperwer en ransuil. Het plangebied vormt echter geen hoogwaardig foerageergebied van deze soort en bovendien is in de directe omgeving, zoals op de begraafplaats, in ruime mate alternatief foerageergebied voor deze soort aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op. Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Doordat er geen struiken of opgaande beplanting verwijderd zal worden wordt het grootste gedeelte van het eventuele leefgebied van de hazelworm niet aangetast. Om te voorkómen dat hazelwormen tijdens het zonnen op de verharding gedood of verstoord worden door werkzaamheden zullen preventief maatregelen getroffen moeten worden. Deze maatregelen bestaan uit het plaatsen van een amfibieënscherm om de bouwplaats, buiten de kwetsbare periode en voor de start van de werkzaamheden.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen tot slot enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten

hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

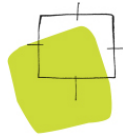
In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000 gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Het NNN in Drenthe kent geen externe werking.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op relatief grote afstand van het plangebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Elperstroomgebied' dat op circa 5,8 kilometer ten noordwesten van het plangebied ligt. Het meest nabijgelegen in het kader van het NNN beschermd gebied ligt op een afstand van circa 75 meter ten noordwesten van het plangebied (zie figuur 2).

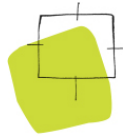
Figuur 2. Beschermd gebied rondom het plangebied (bij rode pin)
Lichtgroen: NNN (bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl).

TOETSING

Gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Elperstroomgebied en de inrichting van het tussenliggende gebied met bebouwing, wegen en de aard van de ontwikkeling, kunnen potentiële effecten op het Natura 2000-gebied als gevolg van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Er zal ook geen sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. De draagt meer dan 5 kilometer van een Natura 2000 gebied en de plannen bestaan uit de bouw van één enkele woning. In de 'handreiking woningbouw en AERIUS' van de Rijksoverheid wordt pas bij 50 woningen op een afstand van 6 kilometer een toename van stikstofdepositie verwacht.

Gezien de afstand tot de beschermde gebieden en de aard van het plan zijn geen negatieve effecten te verwachten op het NNN. De ontwikkeling is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde beknopte natuurtoets (d.d. 18 maart 2020) kan geconcludeerd worden dat het in verband met de soortbescherming van de Wnb nodig is om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels en met het eventueel voorkomen van de hazelworm in de struiken en houtsingel.

Indien maatregelen genomen worden om negatieve effecten op hazelworm te voorkomen, is nader onderzoek en het eventueel aanvragen van een ontheffing niet nodig. Deze maatregelen bestaan uit het plaatsen van een amfibieënscherm rondom de bouwplaats vóór het begin van de kwetsbare periode van hazelworm en het werken volgens een ecologisch werkprotocol. Dit betekent dat het scherm tussen eind september 2020 en april 2021 geplaatst dient te worden voor werkzaamheden die in 2021 plaatsvinden.

Een vergunning van de Wnb (gebiedsbescherming) is niet nodig voor uitvoering van het plan. Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening.